KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 23.5.2022 r.
COM(2022) 606 final

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Niemiec na 2022 r., zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Niemcy programu stabilności na 2022 r.

{SWD(2022) 606 final} - {SWD(2022) 640 final}

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Niemiec na 2022 r., zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Niemcy programu stabilności na 2022 r.

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych[1], w szczególności jego art. 5 ust. 2,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania[2], w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241[3] ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności weszło w życie 19 lutego 2021 r. Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zapewnia wsparcie finansowe na rzecz realizacji reform i inwestycji, co pociąga za sobą impuls fiskalny finansowany przez Unię. Przyczynia się on do ożywienia gospodarczego oraz wdrażania zrównoważonych i pobudzających wzrost gospodarczy reform i inwestycji, których celem jest w szczególności promowanie zielonej i cyfrowej transformacji, zwiększając jednocześnie odporność i wzrost potencjalny gospodarek państw członkowskich. Pomaga również wzmocnić stabilność finansów publicznych oraz pobudzić wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy w średnim i długim okresie. Maksymalny wkład finansowy dla każdego państwa członkowskiego w ramach

[1] Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

[2] Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25.

[3] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności [został] zaktualizowany [XX] czerwca 2022 r., zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241.

(2) 24 listopada 2021 r. Komisja przyjęła roczną analizę zrównoważonego wzrostu gospodarczego, rozpoczynając tym samym europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej na 2022 r. Należycie uwzględniono w niej potwierdzone wspólne zobowiązanie, które podjęto w maju 2021 r. podczas Szczytu Społecznego w Porto, do dalszego wdrażania Europejskiego filaru praw socjalnych proklamowanego przez Parlament Europejski, Radę i Komisję 17 listopada 2017 r. 25 marca 2022 r. Rada Europejska zatwierdziła priorytety rocznej analizy zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2022 r. 24 listopada 2021 r., działając na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, Komisja przyjęła również sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania, w którym wskazała Niemcy jako jedno z państw członkowskich, w przypadku których potrzebna będzie szczegółowa ocena sytuacji[4]. W tym samym dniu Komisja przyjęła również zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro, które zostało przyjęte przez Radę 5 kwietnia 2022 r., a także wniosek dotyczący wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2022 r., w którym przeanalizowano wdrażanie wytycznych dotyczących zatrudnienia i zasad Europejskiego filaru praw socjalnych i który Rada przyjęła 14 marca 2022 r.

(3) Inwazja Rosji na Ukrainę, która nastąpiła wkrótce po globalnej pandemii, znacząco zmieniła kontekst geopolityczny i gospodarczy. Skutki tej inwazji odczuwane przez gospodarki państw członkowskich to m.in. wyższe ceny energii i żywności oraz słabsze perspektywy wzrostu gospodarczego. Wyższe ceny energii wpływają zwłaszcza na gospodarstwa domowe znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji, które doświadczają ubóstwa energetycznego lub są nim zagrożone. UE doświadcza również bezprecedensowego napływu osób uciekających z Ukrainy. W tym kontekście 4 marca 2022 r. uruchomiono[5] po raz pierwszy dyrektywę w sprawie tymczasowej ochrony, przyznając osobom wysiedlonym z Ukrainy prawo do legalnego pobytu w UE, a także dostęp do kształcenia i szkolenia, rynku pracy, opieki zdrowotnej, mieszkań i opieki społecznej.

(4) Biorąc pod uwagę szybko zmieniającą się sytuację gospodarczą i geopolityczną, europejski semestr ponownie służy do zakrojonej na szeroką skalę koordynacji polityki gospodarczej i polityki zatrudnienia w 2022 r., jednocześnie rozwijając się zgodnie z wymogami dotyczącymi wdrażania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, jak opisano w rocznej analizie zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2022 r. Realizacja przyjętych planów odbudowy i zwiększania odporności jest nieodzowna do osiągnięcia priorytetów polityki w ramach europejskiego semestru, ponieważ plany te uwzględniają wszystkie stosowne zalecenia krajowe, wydane w cyklach semestru w latach 2019 i 2020, lub znaczną część tych zaleceń. Zalecenia dla poszczególnych krajów na lata 2019 i 2020 pozostają aktualne również w odniesieniu do planów odbudowy i zwiększania odporności, które są uzupełniane, aktualizowane lub zmieniane zgodnie z art. 14, 18 i 21 rozporządzenia

[4] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania, Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25.

[5] Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzająca istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkująca wprowadzeniem tymczasowej ochrony, Dz.U. L 71 z 4.3.2022, s. 1.

(UE) 2021/241, obok zaleceń dla poszczególnych krajów wydanych do dnia przedłożenia zmodyfikowanego planu.

(5) Ogólna klauzula wyjścia obowiązuje od marca 2020 r.[6] W komunikacie z 3 marca 2021 r.[7] Komisja przedstawiła opinię, że decyzję w sprawie dezaktywacji ogólnej klauzuli wyjścia lub dalszego jej stosowania należy podejmować w ramach oceny ogólnej stanu gospodarki, przy czym głównym kryterium ilościowym powinien być poziom aktywności gospodarczej w UE lub w strefie euro w porównaniu z poziomami sprzed kryzysu (na koniec 2019 r.). Zwiększona niepewność i poważne ryzyko pogorszenia się perspektyw gospodarczych w związku z wojną w Europie, bezprecedensowymi podwyżkami cen energii i utrzymującymi się zakłóceniami w łańcuchach dostaw uzasadniają przedłużenie do końca 2023 r. ogólnej klauzuli wyjścia przewidzianej w pakcie stabilności i wzrostu.

(6) Zgodnie z podejściem przyjętym w opinii Rady z 18 czerwca 2021 r. w sprawie programu stabilności na 2021 r., kurs polityki fiskalnej jest obecnie najlepiej mierzony zmianą wydatków pierwotnych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów), z wyłączeniem tymczasowych działań nadzwyczajnych związanych z kryzysem wywołanym COVID-19, lecz z uwzględnieniem wydatków finansowanych z bezzwrotnego wsparcia (dotacji) z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy UE, w stosunku do średniookresowego wzrostu potencjalnego[8]. Poza oceną ogólnego kursu polityki fiskalnej celem analizy jest również sprawdzenie, czy krajowa polityka fiskalna ma rozważny charakter, a jej struktura sprzyja trwałemu ożywieniu gospodarczemu zgodnemu z celami zielonej i cyfrowej transformacji; z tego powodu uwagę zwraca się również na zmiany bieżących wydatków pierwotnych (po skorygowaniu o działania dyskrecjonalne po stronie dochodów i z wyłączeniem tymczasowych działań nadzwyczajnych związanych z kryzysem wywołanym COVID-19) i inwestycji finansowanych ze środków krajowych[9].

(7) 2 marca 2022 r. Komisja przyjęła komunikat zawierający ogólne wytyczne dotyczące polityki fiskalnej w 2023 r. w celu wsparcia państw członkowskich w przygotowaniu programów stabilności i konwergencji, a przez to wzmocnienia koordynacji polityki[10]. Komisja stwierdziła, że w oparciu o perspektywy makroekonomiczne prognozy z zimy 2022 r. stosowne wydaje się przejście w 2023 r. od ogółem wspierającego kursu polityki fiskalnej w latach 2020–2022 do zasadniczo neutralnego ogólnego kursu polityki fiskalnej, przy zachowaniu gotowości do odpowiedniej reakcji

---

6 Komunikat Komisji do Rady w sprawie uruchomienia ogólnej klauzuli korekcyjnej w ramach paktu stabilności i wzrostu, Bruksela, COM(2020) 123 final z 20.3.2020.

7 Komunikat Komisji do Rady „Rok od wybuchu pandemii COVID-19: działania z zakresu polityki fiskalnej”, Bruksela, COM(2021) 105 final z 3.3.2021.

8 Szacunki dotyczące kursu polityki fiskalnej i jej komponentów w niniejszym zaleceniu są szacunkami Komisji opartymi na założeniach stanowiących podstawę prognozy Komisji z wiosny 2022 r. Szacunki Komisji dotyczące średniookresowego wzrostu potencjalnego nie uwzględniają pozytywnego wpływu reform, które są częścią planu odbudowy i zwiększania odporności i mogą pobudzić wzrost potencjalny.

9 Niefinansowane z dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ani z innych funduszy UE.

10 Komunikat Komisji do Rady: Wytyczne dotyczące polityki fiskalnej na 2023 r., Bruksela, COM(2022) 85 final z 2.3.2022.

w przypadku zmiany sytuacji gospodarczej. Komisja oznajmiła, że zalecenia fiskalne na 2023 r. nadal powinny być różne dla poszczególnych państw członkowskich i uwzględniać potencjalne efekty zewnętrzne dla innych krajów. Komisja wezwała państwa członkowskie do uwzględnienia wytycznych w ich programach stabilności i konwergencji. Komisja zobowiązała się, że będzie ściśle monitorować sytuację gospodarczą i w razie potrzeby dostosuje swoje wytyczne polityczne, najpóźniej pod koniec maja 2022 r. w wiosennym pakiecie europejskiego semestru.

(8) W stosunku do wytycznych fiskalnych przedstawionych 2 marca 2022 r. zalecenia fiskalne na 2023 r. uwzględniają gorsze perspektywy gospodarcze, większą niepewność i dodatkowe ryzyko pogorszenia się koniunktury oraz wyższą inflację, niż zakładano w prognozie zimowej. W tym kontekście działania fiskalne muszą mieć na celu rozwijanie inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz bezpieczeństwa energetycznego, a także zachowanie siły nabywczej gospodarstw domowych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, tak aby złagodzić skutki wzrostu cen energii i pomóc ograniczyć presję inflacyjną efektów drugiej rundy za pomocą ukierunkowanych środków tymczasowych; polityka fiskalna musi pozostać elastyczna, aby można było ją dostosowywać do szybko zmieniających się okoliczności; musi też być różna dla poszczególnych krajów w zależności od ich sytuacji fiskalnej i gospodarczej, m.in. pod względem narażenia na kryzys i napływu wysiedleńców z Ukrainy.

(9) 28 kwietnia 2021 r. Niemcy przedstawiły Komisji swój krajowy plan odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241. Na podstawie art. 19 rozporządzenia (UE) 2021/241 Komisja oceniła adekwatność, skuteczność, efektywność oraz spójność planu odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi oceny zawartymi w załączniku V do tego rozporządzenia. 13 lipca 2021 r. Rada przyjęła decyzję w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Niemiec[11]. Uruchomienie transz jest uzależnione od decyzji Komisji podjętej zgodnie z art. 24 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2021/241 i stwierdzającej, że Niemcy osiągnęły w zadowalający sposób odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe określone w decyzji wykonawczej Rady. Osiągnięcie w zadowalający sposób zakłada, że działania związane z uprzednio osiągniętymi kamieniami milowymi i wartościami docelowymi nie zostały odwrócone.

(10) 2 maja 2022 r. Niemcy przedłożyły swój krajowy program reform na 2022 r., a 27 kwietnia 2022 r. – swój program stabilności na 2022 r., zgodnie z terminem ustanowionym w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1466/97. W celu uwzględnienia powiązań między tymi dwoma programami poddano je jednoczesnej ocenie. Zgodnie z art. 27 rozporządzenia (UE) 2021/241 krajowy program reform na 2022 r. odzwierciedla również półroczne sprawozdania Niemiec z postępów w realizacji ich planu odbudowy i zwiększania odporności.

(11) 23 maja 2022 r. Komisja opublikowała sprawozdanie krajowe dotyczące Niemiec na 2022 r.[12] Oceniono w nim postępy Niemiec we wdrażaniu stosownych zaleceń dla tego kraju przyjętych przez Radę w latach 2019, 2020 i 2021 i podsumowano realizację planu odbudowy i zwiększania odporności przez Niemcy, z uwzględnieniem

[11] Decyzja wykonawcza Rady z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Niemiec (ST 10158/2021; ST 10158/2021 ADD)

[12] COM(2022)607 final z 23.5.2022

tabeli wyników w zakresie odbudowy i zwiększania odporności. Na podstawie tej analizy w sprawozdaniu krajowym wskazano luki dotyczące wyzwań, których nie uwzględniono w planie odbudowy i zwiększania odporności lub uwzględniono je jedynie częściowo, a także nowych i pojawiających się wyzwań, w tym związanych z inwazją Rosji na Ukrainę. Oceniono w nim również postępy Niemiec we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych oraz w realizacji głównych celów UE dotyczących zatrudnienia, umiejętności i ograniczania ubóstwa, a także postępy w realizacji celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju.

(12) Komisja przeprowadziła szczegółową ocenę sytuacji dla Niemiec na podstawie art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 i opublikowała jej wyniki 23 maja 2022 r.[13] Komisja stwierdziła, że Niemcy borykają się z zakłóceniami równowagi makroekonomicznej. Podatność na zagrożenia wiąże się w szczególności z utrzymującą się dużą nadwyżką obrotów bieżących, która odzwierciedla ograniczone inwestycje w stosunku do oszczędności i która ma znaczenie transgraniczne.

(13) Niemcy przedłożyły nowy projekt planu budżetowego na 2022 r. 27 kwietnia 2022 r. Komisja wydała opinię w sprawie tego planu zgodnie z art. 7 rozporządzenia (UE) nr 473/2013.

(14) 23 maja 2022 r. Komisja opublikowała sprawozdanie na podstawie art. 126 ust. 3 TFUE. W sprawozdaniu tym omówiono sytuację budżetową Niemiec, ponieważ deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych tego państwa przekroczył w 2021 r. określoną w Traktacie wartość referencyjną wynoszącą 3 % PKB. W sprawozdaniu stwierdzono, że kryterium deficytu nie zostało spełnione. Zgodnie z komunikatem z 2 marca 2022 r. Komisja nie zaproponowała wszczęcia nowych procedur nadmiernego deficytu wiosną 2022 r. i ponownie oceni zasadność wszczęcia takich procedur jesienią 2022 r.

(15) 20 lipca 2020 r. Rada zaleciła Niemcom podjęcie w 2020 i 2021 r. wszelkich działań, zgodnie z ogólną klauzulą wyjścia w ramach paktu stabilności i wzrostu, niezbędnych do skutecznego zaradzenia pandemii i do wspomożenia gospodarki, a następnie wsparcia jej odbudowy. Ponadto zaleciła Niemcom – gdy pozwolą na to warunki ekonomiczne – prowadzenie polityk fiskalnych mających na celu osiągnięcie rozważnej sytuacji fiskalnej w średnim terminie i zapewnienie długookresowej zdolności do obsługi długu, przy jednoczesnym zwiększeniu inwestycji. Według danych zweryfikowanych przez Eurostat w 2021 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych Niemiec zmniejszył się z 4,3 % PKB w 2020 r. do 3,7 % w 2021 r. Działania w zakresie polityki fiskalnej podjęte przez Niemcy wspierały ożywienie gospodarcze w 2021 r., natomiast tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia zwiększono z 2,7 % PKB w 2020 r. do 4,2 % w 2021 r. Działania podjęte przez Niemcy w 2021 r. były zgodne z zaleceniem Rady z 20 lipca 2020 r. Działania dyskrecjonalne w ramach polityki budżetowej, które rząd podjął w latach 2020 i 2021, miały w większości charakter tymczasowy lub były zrównoważone środkami kompensacyjnymi. Jednocześnie niektóre z działań dyskrecjonalnych podjętych przez rząd w latach 2020–2021 nie były tymczasowe ani nie były zrównoważone środkami kompensacyjnymi, a obejmowały głównie zwiększenie dodatków rodzinnych, takich jak świadczenie na dziecko i dodatek na dziecko wolny od podatku, a także na zwiększeniu możliwości amortyzacji. Według danych zweryfikowanych przez

[13] COM(2022)600 final i SWD(2022)629 final z 23.05.2022.

Eurostat dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł w 2021 r. 69,3 % PKB.

(16) Scenariusz makroekonomiczny, na którym oparto prognozy budżetowe w programie stabilności na 2022 r., jest korzystny w 2022 r. i realistyczny w późniejszym okresie. Rząd prognozuje, że realny PKB wzrośnie w 2022 r. o 3,6 %, a w 2023 r. – o 2,3 %. Z kolei w prognozie Komisji z wiosny 2022 r. przewiduje się niższy wzrost realnego PKB w 2022 r. – o 1,6 % i podobny, wynoszący 2,4 %, w 2023 r. Różnica ta wynika głównie z różnych dat granicznych prognoz – w przypadku programu stabilności ta data przypadała przed rozpoczęciem przez Rosję agresji wojskowej przeciw Ukrainie, kiedy perspektywy wzrostu na 2022 r. były jeszcze bardziej optymistyczne. W programie stabilności na 2022 r. rząd oczekuje, że deficyt nominalny utrzyma się w 2022 r. na poziomie 3,¾ % PKB, zaś w 2023 r. obniży się do 2 % PKB. Podobny poziom w 2022 r. wynika głównie z utrzymania środków nadzwyczajnych związanych z pandemią, zwiększonych wydatków na obronność oraz środków mających przeciwdziałać wzrostowi cen energii wskutek wojny w Ukrainie, a także dodatkowych wydatków i inwestycji w zieloną transformację. W programie przewidziano, że relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB spadnie w 2022 r. do 66,¾ %, a w 2023 r. – do 65,¾ %. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych w dniu będącym datą graniczną prognozy, w prognozie Komisji z wiosny 2022 r. przewiduje się deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w wysokości 2,5 % PKB w 2022 r. i 1,0 % w 2023 r. Jest on niższy niż deficyt przewidywany w programie stabilności na 2022 r. na lata 2022 i 2023, głównie ze względu na nieco niższe prognozy dotyczące dochodów podatkowych oparte na ostrożnych obliczeniach w listopadzie 2021 r. oraz bardziej optymistyczne oczekiwania dotyczące wdrażania dotacji i inwestycji publicznych w ramach programu. W prognozie Komisji z wiosny 2022 r. przewiduje się na 2022 r. podobną relację długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB – wynoszącą 66,4 % – zaś na 2023 r. niższą: 64,5 %. Podobnie i tutaj różnica ta wynika z różnicy w prognozie deficytu.

Na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2022 r. średniookresowy (średnia z 10 lat) wzrost produktu potencjalnego szacowany jest na 1,1 %. Szacunki te nie uwzględniają jednak wpływu reform, które wchodzą w skład planu odbudowy i zwiększania odporności i mogą zwiększyć wzrost potencjalny Niemiec.

(17) W 2022 r. rząd stopniowo wycofał większość środków wprowadzonych w reakcji na kryzys związany z COVID-19, w związku z czym prognozuje się, że tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia zmaleją z 4,2 % PKB w 2021 r. do 1,2 % PKB w 2022 r. Na deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych mają wpływ środki, które wprowadzono, aby przeciwdziałać gospodarczym i społecznym skutkom wzrostu cen energii, i które w prognozie Komisji z wiosny 2022 r. szacuje się na 0,7 % PKB w 2022 r., zaś w 2023 r. przewiduje się ich wycofanie[14]. Środki te obejmują głównie ukierunkowaną dotację na koszty ogrzewania; wcześniejsze zniesienie opłaty za energię ze źródeł odnawialnych (*EEG-Umlage*); przyspieszenie zwiększenia dodatku dla osób dojeżdżających do pracy (*Pendlerpauschale*); obniżenie na okres 3 miesięcy podatku energetycznego od paliw; jednorazową płatność ryczałtową z tytułu cen energii (*Energiepreispauschale*) i wypłatę dodatku na każde

[14] Dane liczbowe odzwierciedlają poziom rocznych kosztów budżetowych tych środków wprowadzanych od jesieni 2021 r., w tym bieżących dochodów i wydatków, a także – w stosownych przypadkach – środków w zakresie wydatków kapitałowych.

dziecko; jednorazową płatność ryczałtową na rzecz beneficjentów pomocy społecznej; bilet miesięczny na lokalny transport publiczny po obniżonej cenie przez okres 3 miesięcy. Środki te ogłoszono jako tymczasowe. Jeżeli jednak ceny energii pozostaną wysokie również w 2023 r., niektóre z tych środków mogłyby zostać utrzymane. Niektóre z nich nie są ukierunkowane – dotyczy to np. zwiększenia dodatku dla osób dojeżdżających do pracy i obniżenia podatku energetycznego od paliw. Na deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych mają również wpływ koszty zapewnienia tymczasowej ochrony wysiedleńcom z Ukrainy, które według prognozy Komisji z wiosny 2022 r. mają wynieść 0,1 % PKB w 2022 r. i 0,2 % PKB w 2023 r.[15], a także koszty zwiększenia wydatków na obronę o 0,4 % PKB w 2022 r. i o 0,5 % PKB w 2023 r.

(18) 18 czerwca 2021 Rada zaleciła, by w 2022 r. Niemcy[16] kontynuowały wspierający kurs polityki fiskalnej, wykorzystując m.in. impuls zapewniony przez Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, oraz utrzymały inwestycje finansowane ze środków krajowych. Zaleciła również, by Niemcy prowadziły – kiedy warunki ekonomiczne na to pozwolą – politykę fiskalną mającą na celu osiągnięcie rozważnej sytuacji fiskalnej i zapewnienie stabilności finansów publicznych w średnim okresie, przy jednoczesnym zwiększeniu inwestycji w celu pobudzenia potencjału wzrostu gospodarczego.

(19) Na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2022 r. i z uwzględnieniem informacji zawartych w programie stabilności Niemiec na 2022 r. prognozuje się, że kurs polityki fiskalnej w 2022 r. będzie wspierający i wyniesie -1,6 % PKB, zgodnie z zaleceniem Rady[17]. Niemcy planują dalsze wspieranie ożywienia gospodarczego przez wykorzystanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji, zgodnie z zaleceniem Rady. Prognozuje się, że pozytywny wpływ, jaki na działalność gospodarczą mają wydatki finansowane z dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy UE, pozostanie stabilny w porównaniu z 2021 r. Przewiduje się, że inwestycje finansowane ze środków krajowych będą miały ekspansywny wpływ na kurs polityki fiskalnej, który wyniesie 0,2 p.p. w 2022 r.[18]. W związku z tym Niemcy planują utrzymać inwestycje finansowane ze środków krajowych, zgodnie z zaleceniem Rady. Jednocześnie prognozuje się, że wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych ze środków krajowych (po skorygowaniu o nowe działania po stronie dochodów) w 2022 r. będzie mieć ekspansywny wpływ na ogólny kurs polityki fiskalnej, wynoszący 1,5 p.p. Ten znaczący ekspansywny wpływ

---

15 Zakłada się, że łączna liczba wysiedleńców, którzy dotrą z Ukrainy do UE, osiągnie stopniowo 6 mln do końca 2022 r., a ich rozmieszczenie geograficzne szacuje się na podstawie wielkości istniejącej diaspory, względnej liczby ludności przyjmującego państwa członkowskiego oraz rzeczywistego rozmieszczenia wysiedleńców z Ukrainy w całej UE od marca 2022 r. W przypadku kosztów budżetowych na osobę szacunki opierają się na modelu mikrosymulacyjnym Euromod opracowanym przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji, z uwzględnieniem zarówno transferów pieniężnych, do których osoby te mogą być uprawnione, jak i świadczeń rzeczowych, takich jak edukacja i opieka zdrowotna.

16 Zalecenie Rady z dnia 18 czerwca 2021 r. zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Niemcy programu stabilności na 2021 r., Dz.U. C 304 z 29.7.2021, s. 18.

17 Ujemna (dodatnia) wartość wskaźnika odpowiada nadwyżce (niedoborowi) wzrostu wydatków pierwotnych w porównaniu ze średniookresowym wzrostem gospodarczym, wskazując na ekspansywną (restrykcyjną) politykę fiskalną.

18 Przewiduje się, że pozostałe wydatki kapitałowe finansowane ze środków krajowych będą miały restrykcyjny wpływ, który wyniesie 0,1 p.p. PKB.

obejmuje dodatkowy wpływ środków mających zaradzić gospodarczym i społecznym skutkom wzrostu cen energii (0,7 p.p. PKB), a także koszty zapewnienia tymczasowej ochrony wysiedleńcom z Ukrainy (0,1 p.p. PKB), przy czym prognozuje się również, że dodatkowe wydatki na zieloną transformację (0,2 % PKB) przyczynią się do wzrostu wydatków bieżących netto.

(20) W prognozie Komisji z wiosny 2022 r. kurs polityki fiskalnej w 2023 r. przewidziano na poziomie 0,6 % PKB, przy założeniu kontynuacji dotychczasowej polityki[19]. Przewiduje się, że w 2023 r. Niemcy będą nadal wykorzystywać dotacje w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności do finansowania dodatkowych inwestycji wspierających ożywienie gospodarcze. Prognozuje się, że pozytywny wpływ, jaki na działalność gospodarczą mają wydatki finansowane z dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy UE, zmniejszy się o 0,1 p.p. PKB w porównaniu z 2022 r. Przewiduje się, że inwestycje finansowane ze środków krajowych będą miały ekspansywny wpływ na kurs polityki fiskalnej, który wyniesie 0,1 p.p. w porównaniu z 2023 r.[20]. Jednocześnie prognozuje się, że wzrost bieżących wydatków pierwotnych finansowanych ze środków krajowych (po skorygowaniu o nowe działania po stronie dochodów) w 2023 r. będzie mieć restrykcyjny wpływ na ogólny kurs polityki fiskalnej, wynoszący 0,7 p.p. Obejmuje to wpływ wycofywania środków wprowadzonych w obliczu wzrostu cen energii (0,7 % PKB), a także dodatkowe koszty zapewnienia tymczasowej ochrony wysiedleńcom z Ukrainy (0,05 % PKB) w porównaniu z 2022 r.

(21) W programie stabilności na 2022 r. przewiduje się, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych będzie się stopniowo zmniejszać do 1,¾ % PKB w 2024 r. i do 1 % do 2025 r. Prognozy te zakładają wzrost dochodów sektora instytucji rządowych i samorządowych wyrażony jako odsetek PKB, natomiast oczekuje się, że wydatki publiczne wyrażone jako odsetek PKB pozostaną się na stosunkowo stabilnym poziomie. W programie przewidziano, że relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB spadnie do 2025 r., mianowicie obniżając się w 2024 r. do 65,¾ %, a w 2025 r. do 65 % PKB. Z analizy przeprowadzonej przez Komisję wynika, że zagrożenie dla długookresowej zdolności do obsługi długu wydaje się niskie w średnim okresie.

(22) W nadchodzących latach na sytuację Niemiec będzie silnie wpływać starzenie się społeczeństwa i kurczący się rynek pracy. W 2031 r. ustawowy wiek emerytalny osiągnie 67 lat, ale konieczne są dalsze dostosowania, aby zapewnić stabilność systemu emerytalnego w perspektywie długoterminowej. Z uwagi na kurczący się rynek pracy potrzebne byłyby również silniejsze zachęty do podejmowania pracy. Zobowiązanie rządu do utrzymania pułapu składki emerytalnej i stopy zastąpienia dochodu minimalnego (*Doppelte Haltelinie*) oznacza, że konieczne będą znaczne transfery fiskalne, co jeszcze bardziej zwiększy obciążenie młodszych pokoleń. Prywatne emerytury dotowane przez państwo (*Riester Rente*) nie odegrały dotąd istotnej roli w strukturze emerytur. Zwroty są niskie, a koszty administracyjne —

[19] Ujemna (dodatnia) wartość wskaźnika odpowiada nadwyżce (niedoborowi) wzrostu wydatków pierwotnych w porównaniu ze średniookresowym wzrostem gospodarczym, wskazując na ekspansywną (restrykcyjną) politykę fiskalną.

[20] Przewiduje się, że pozostałe wydatki kapitałowe finansowane ze środków krajowych będą miały neutralny wpływ.

wysokie. Szczególnie osoby o niskich dochodach nie mogą osiągnąć wystarczających oszczędności emerytalnych.

(23) System podatkowy opiera się w dużym stopniu na dochodach z podatku od pracy, natomiast bazy podatkowe, które są mniej szkodliwe dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, pozostają w niedostatecznym stopniu wykorzystywane. Klin podatkowy w Niemczech jest jednym z najwyższych w UE. W przypadku niektórych grup, takich jak osoby o niskich i średnich dochodach oraz drugich żywicieli rodziny, oznacza to zmniejszenie wynagrodzenie netto i zniechęca do zwiększania liczby przepracowanych godzin, co z kolei uniemożliwia lepsze wykorzystanie potencjału siły roboczej w sytuacji pogłębiających się niedoborów pracowników. Dochody z podatków środowiskowych są stosunkowo niskie, natomiast dotacje o skutkach szkodliwych dla środowiska (w tym obniżki podatku i ulgi podatkowe) utrudniają realizację celów w zakresie zrównoważenia środowiskowego i są sprzeczne z działaniami w zakresie dekarbonizacji, efektywności energetycznej i wprowadzania energii ze źródeł odnawialnych.

(24) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.2 w załączniku V do tego rozporządzenia plan odbudowy i zwiększania odporności zawiera obszerny zestaw wzajemnie wzmacniających się reform i inwestycji, które mają zostać wdrożone do 2026 r. Pomagają one sprostać wszystkim wyzwaniom gospodarczym i społecznym, które zostały wskazane w stosownych zaleceniach krajowych skierowanych do Niemiec przez Radę w ramach europejskiego semestru w 2019 i 2020 r., obok zaleceń dla tego kraju wydanych do dnia przyjęcia planu, lub znacznej części tych wyzwań. Przyczynia się on do zaspokojenia potrzeby pobudzenia inwestycji publicznych i prywatnych, w szczególności sprzyjających zielonej i cyfrowej transformacji, inwestycji w zrównoważony transport, czyste, wydajne i zintegrowane systemy energetyczne, cyfryzację administracji publicznej i usług zdrowotnych, edukację oraz badania naukowe i innowacje.

(25) Oczekuje się, że realizacja planu odbudowy i zwiększania odporności Niemiec przyczyni się do dalszych postępów w zielonej i cyfrowej transformacji. Działania wspierające realizację celów klimatycznych w Niemczech stanowią 42 % łącznej alokacji w ramach planu, a działania wspierające realizację celów cyfrowych – 52 %. Pełna realizacja planu odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z odpowiednimi kamieniami milowymi i wartościami docelowymi, pomoże Niemcom szybko przezwyciężyć skutki kryzysu związanego z COVID-19, wzmacniając jednocześnie ich odporność. Systematyczne angażowanie partnerów społecznych i innych odpowiednich zainteresowanych stron nadal ma zasadnicze znaczenie dla pomyślnej realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności, a także innych polityk gospodarczych i polityk zatrudnienia wykraczających poza zakres tego planu, ponieważ służy zapewnieniu szerokiego poczucia odpowiedzialności za cały program polityczny.

(26) Do 4 kwietnia 2022 r. Niemcy przedłożyły dokumenty programowe dotyczące polityki spójności[21] w odniesieniu do wszystkich 15 programów Europejskiego Funduszu

[21] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu

Rozwoju Regionalnego, wszystkich 16 programów Europejskiego Funduszu Społecznego Plus oraz mieszanego programu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego/Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. 19 kwietnia 2022 r. Komisja zatwierdziła umowę o partnerstwie z Niemcami dotyczącą wykorzystania funduszy polityki spójności. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z 24 czerwca 2021 r. Niemcy uwzględniły w programowaniu funduszy polityki spójności na lata 2021–2027 stosowne zalecenia krajowe. Jest to warunek wstępny poprawy skuteczności i zmaksymalizowania wartości dodanej wsparcia finansowego otrzymywanego z funduszy polityki spójności i jednocześnie przyczynia się do koordynacji, komplementarności i spójności między tymi funduszami a innymi instrumentami i funduszami unijnymi. Pomyślne wdrożenie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz programów polityki spójności zależy również od usunięcia przeszkód dla inwestycji wspierających zieloną i cyfrową transformację oraz zrównoważony rozwój terytorialny.

(27) Oprócz wyzwań gospodarczych i społecznych, które uwzględniono w planie odbudowy i zwiększania odporności, Niemcy nadal pozostają w tyle, jeżeli chodzi o wprowadzanie sieci szerokopasmowych o bardzo dużej przepustowości na obszarach wiejskich, gdzie większe inwestycje mogłyby poprawić wzrost wydajności oraz zmniejszyć dysproporcję między poziomem oszczędności i inwestycji. Ogólnie rzecz biorąc, w ciągu ostatniego roku Niemcy znacznie poprawiły zasięg sieci szerokopasmowych o bardzo dużej przepustowości, który jest obecnie powyżej średniej UE. Na obszarach wiejskich odsetek ten wynosił natomiast 22,5 %, czyli poniżej średniej UE wynoszącej 37,1 %. Jednocześnie tylko 15,4 % gospodarstw domowych ma dostęp do łącza światłowodowego (w porównaniu ze średnią UE wynoszącą 50 %), co oznacza, że Niemcy są jednym z państw członkowskich o najniższym zasięgu światłowodowym, podczas gdy pięć państw osiągających najlepsze wyniki w UE ma zasięg światłowodowy wynoszący co najmniej 85 %. Brak połączeń światłowodowych jest wyraźnie widoczny na obszarach wiejskich (11,3 % w porównaniu ze średnią UE wynoszącą 33,8 %). Hamuje to wzrost wydajności, w szczególności w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw, z których wiele ma siedziby na obszarach wiejskich i podmiejskich. Rozwoju sieci szerokopasmowych i sieci 5G nie uwzględniono w planie odbudowy i zwiększania odporności Niemiec. Na szczeblu federalnym i regionalnym istnieją programy mające na celu poprawę łączności na obszarach oznaczonych jako „szare” i łączności ruchomej na obszarach zaliczanych do „białych plam”. Umowa koalicyjna zawiera ambitne cele w zakresie dostępności w całym kraju światłowodów i 5G dla wszystkich niemieckich gospodarstw domowych, przy czym terminu wdrożenia jeszcze nie określono. Zasadnicze znaczenie dla terminowej realizacji będzie miało zwiększenie zdolności planowania i zarządzania w zakresie inżynierii lądowej i wodnej w sektorze prywatnym oraz zdolności planowania i zarządzania wdrażaniem w sektorze publicznym. Aby osiągnąć cele, konieczna będzie też poprawa procedur składania wniosków i wydawania pozwoleń, a także normalizacja alternatywnych, mniej czasochłonnych technik instalacyjnych.

(28) Plan REPowerEU przyjęto w odpowiedzi na mandat udzielony przez szefów państw lub rządów UE w Deklaracji wersalskiej i ma on na celu jak najszybsze uniezależnienie Unii Europejskiej od importu paliw kopalnych z Rosji. W ramach

---

Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej. Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159.

dialogu z państwami członkowskimi określane są najodpowiedniejsze projekty, inwestycje i reformy służące temu celowi na szczeblu krajowym, regionalnym i unijnym. Działania te służą zmniejszeniu zależności od paliw kopalnych ogółem, a także znalezieniu innych źródeł importu paliw kopalnych niż Rosja.

(29) Niemcy borykają się z wyzwaniami związanymi z zależnością od paliw kopalnych i importu energii z Rosji, a także z ramowymi warunkami dla inwestycji w pełni zintegrowany, zrównoważony system energetyczny. Według danych z 2020 r. uzależnienie od importu gazu z Rosji jest szczególnie wysokie (65 %[22]) i wyższe niż średnia UE (44 %). Uzależnienie od importu ropy naftowej z Rosji jest również wyższe od średniej UE (34 % w Niemczech w porównaniu ze średnią 26 % w UE)[23]. Gaz i ropa naftowa stanowią ponad połowę koszyka energetycznego Niemiec (odpowiednio 26 % i 35 %). Uzależnienie to ma bezpośrednie konsekwencje dla niemieckiego przemysłu, który odpowiada za 35 % zużycia energii końcowej gazu ziemnego. Szybszy postęp rozbudowy sieci przesyłowych i dystrybucyjnych oraz wdrażania energii ze źródeł odnawialnych jest nieodzowny, by sprostać tym wyzwaniom, osiągnąć cele w zakresie klimatu i energii i pobudzić inwestycje w stosunku do oszczędności. Potrzebne są dalsze starania, aby zdywersyfikować dostawy energii i ich trasy, wykorzystując wszystkie dostępne bezemisyjne źródła energii, w szczególności poprzez wprowadzanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oraz gazów odnawialnych, w tym wodoru odnawialnego, a także skroplonego gazu ziemnego. Zaleca się, aby nowa infrastruktura i inwestycje sieciowe związane z gazem były w miarę możliwości dostosowane do przyszłych wyzwań, tak aby w przyszłości łatwo było zapewnić im długoterminowy zrównoważony charakter poprzez dostosowanie ich do wykorzystania paliw zrównoważonych. Realizacja przez Niemcy celów pakietu „Gotowi na 55” będzie wymagać jeszcze większego poziomu ambicji w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz zwiększenia wykorzystywania odnawialnych źródeł energii i poprawy efektywności energetycznej. Konieczne są starania, aby przyspieszyć dekarbonizację przemysłu, poprawić możliwości elastyczności i reakcję odbiorców energii na wahania cen oraz wzmocnić integracji systemu energetycznego[24]. Należy podjąć również działania zmierzające do zwiększenie efektywności energetycznej i zmniejszenia zużycia energii oraz przyspieszenia dekarbonizacji zasobów budowlanych i sektora transportu, w którym w 2021 r. nie osiągnięto rocznych krajowy celów redukcji emisji. Większe upowszechnianie mobilności współdzielonej i zrównoważonego transportu publicznego może spowodować zmniejszenie zużycia paliw kopalnych. Odnotowano znaczne opóźnienia w rozbudowie sieci elektroenergetycznych w Niemczech. Głównymi przeszkodami są m.in. złożoność i czas trwania procedur planowania, udzielania pozwoleń i rozpatrywania odwołań. Z powodu opóźnień w rozbudowie sieci elektroenergetycznych trzeba było ograniczyć wdrażanie odnawialnych źródeł energii w niektórych obszarach. Opóźnienia w rozbudowie sieci

---

22 Według najnowszych danych niemieckiego Federalnego Ministerstwa Gospodarki i Działań w dziedzinie Klimatu udział w całkowitym imporcie gazu zmniejszył się do 35 %.

23 Eurostat (2020), udział importu z Rosji w całkowitym imporcie gazu ziemnego i surowej ropy naftowej. Średnia wielkość całkowitego importu dla UE-27 opiera się na wielkości importu spoza UE-27. W przypadku Niemiec całkowity import obejmuje handel wewnątrz UE. Dane dla surowej ropy naftowej nie obejmują produktów rafinowanych.

24 Integracja systemu energetycznego łączy różne nośniki energii między sobą oraz z sektorami zastosowań końcowych.

elektroenergetycznych rzutują ponadto znacząco na sieci sąsiadujących państw członkowskich, ponieważ przepustowość sieci w Niemczech nie jest wystarczająca do przesyłu ilości energii elektrycznej, jaka jest przedmiotem obrotu w danej strefie cenowej. Rząd zobowiązał się zwiększyć udział energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej do 80 % do 2030 r. i do prawie 100 % do 2035 r. Jednak z powodu trwałych barier utrudniających wdrażanie wprowadzanie odnawialnych źródeł energii, w szczególności lądowej energii wiatrowej, następuje w ostatnich latach znacznie wolniej. Usunięcie barier we wdrażaniu wymaga m.in. podejmowania kroków służących rozwiązaniu na wczesnym etapie konfliktów dotyczących użytkowania gruntów, złagodzenia przepisów dotyczących minimalnej odległości, poprawy wykorzystania planowania przestrzennego do określania stref wykorzystania energii wiatrowej oraz ułatwienia uzyskiwania pozwoleń. Akceptację na szczeblu lokalnym można poprawić m.in. dzięki usprawnieniu procesu konsultacji, zwiększeniu udziału obywateli i podziałowi dochodów w projektach. Dzięki rozwojowi odnawialnych źródeł energii i wzrostowi efektywności energetycznej nie tylko zmniejszy się zależność od importu energii, ale również znacznie obniżą się ceny energii. Można wreszcie jeszcze bardziej zwiększyć udział w transgranicznej współpracy energetycznej oraz zwiększyć elastyczność i zdolność przepływu zwrotnego w przypadku istniejących połączeń międzysystemowych.

(30) Chociaż przyspieszenie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej i odchodzenia od paliw kopalnych spowoduje znaczne koszty restrukturyzacji w kilku sektorach, Niemcy mogą skorzystać z mechanizmu sprawiedliwej transformacji w kontekście polityki spójności, aby złagodzić społeczno-gospodarcze skutki transformacji w najbardziej dotkniętych nimi regionach. Ponadto Niemcy mogą wykorzystywać Europejski Fundusz Społeczny Plus do poprawy możliwości zatrudnienia i wzmocnienia spójności społecznej.

(31) W świetle dokonanej przez Komisję oceny Rada przeanalizowała program stabilności na 2022 r., a jej opinia[25] znajduje odzwierciedlenie w zaleceniu 1 poniżej.

(32) W kontekście bliskich powiązań między gospodarkami państw członkowskich należących do strefy euro i ich wspólnego wkładu w funkcjonowanie unii gospodarczej i walutowej Rada zaleciła państwom członkowskim będącym członkami strefy euro podjęcie działań, w tym poprzez ich plany odbudowy i zwiększania odporności, w celu wdrożenia zalecenia dotyczącego polityki gospodarczej strefy euro. W przypadku Niemiec kwestia ta znalazła odzwierciedlenie w szczególności w zaleceniach 1, 2, 3 poniżej,

(33) W świetle dokonanej przez Komisję szczegółowej oceny sytuacji i niniejszej ewaluacji Rada przeanalizowała krajowy program reform na 2022 r. i program stabilności na 2022 r. Zalecenia Rady na mocy art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 znajdują odzwierciedlenie w zaleceniach 1, 2, 3, 4 poniżej. Zalecenia 1, 2, 3 przyczyniają się również do wdrożenia zaleceń dla strefy euro, w szczególności pierwszego i czwartego z nich. Polityki fiskalne, o których mowa w zaleceniu 1, oraz polityki, o których mowa w zaleceniach 2, 3 i 4, pomagają m.in. przeciwdziałać zakłóceniom równowagi związanym z nadwyżką obrotów bieżących w stopniu, w jakim chodzi o wyższe inwestycje,

[25] Na podstawie art. 5 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1466/97.

NINIEJSZYM ZALECA Niemcom podjęcie w latach 2022 i 2023 działań mających na celu:

1. W 2023 r. – zapewnienie, aby wzrost wydatków bieżących finansowanych ze środków krajowych był zgodny z ogólnie neutralnym kursem polityki, przy uwzględnieniu dalszego tymczasowego i ukierunkowanego wsparcia dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw najbardziej narażonych na podwyżki cen energii oraz dla osób uciekających z Ukrainy. Zapewnienie gotowości do dostosowania wydatków bieżących do zmieniającej się sytuacji. Rozszerzenie inwestycji publicznych na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji oraz na rzecz bezpieczeństwa energetycznego, m.in. przez wykorzystanie RRF, REPowerEU i innych funduszy UE. W okresie po 2023 r. – prowadzenie polityki fiskalnej mającej na celu osiągnięcie rozważnej sytuacji fiskalnej w średnim okresie. Poprawienie struktury podatkowej na rzecz bardziej trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, w szczególności poprzez poprawę zachęt podatkowych do zwiększania liczby przepracowanych godzin. Ochronę długookresowej stabilności systemu emerytalnego.

2. Kontynuowanie realizacji ich planu odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z kamieniami milowymi i wartościami docelowymi zawartymi w decyzji wykonawczej Rady z 13 lipca 2021 r. Szybkie sfinalizowanie negocjacji z Komisją w sprawie dokumentów programowych dotyczących polityki spójności na lata 2021–2027 w celu rozpoczęcia ich wdrażania.

3. Usunięcie przeszkód inwestycyjnych i pobudzenie inwestycji w sieci łączności cyfrowej o bardzo dużej przepustowości.

4. Ograniczenie ogólnego uzależnienia od paliw kopalnych i zróżnicowanie ich importu poprzez poprawę efektywności energetycznej, zachęcanie do oszczędzania energii, dywersyfikację dostaw energii i ich tras, usunięcie wąskich gardeł inwestycyjnych, dalsze usprawnianie wydawania pozwoleń, pobudzanie inwestycji w sieci elektroenergetyczne i energię ze źródeł odnawialnych oraz przyspieszenie wprowadzania tych sieci i energii, a także dalsze zwiększanie udziału we współpracy transgranicznej w zakresie energii.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący